Evropska komisija

EU v letu 2015

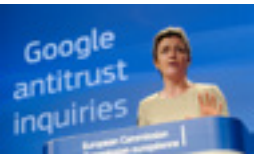

POUDARKI

Naslovna stran

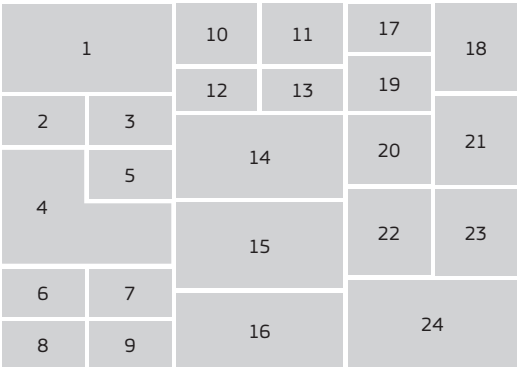

1. Visoka predstavnica EU in podpredsednica Komisije ter iranski minister za zunanje zadeve med pogovori o iranskem jedrskem programu. (© Evropska unija)
2. Komisarka za konkurenco napoveduje protimonopolno preiskavo v zvezi z Googlom. (© Evropska unija)
3. Madžarski vojaki postavljajo ograjo na meji s Hrvaško. (© Associated Press)
4. Predsednik Komisije na odprtju pariške konference o podnebnih spremembah. (© Evropska unija)
5. Komisar za finančne storitve med predsedovanjem otvoritvene slovesnosti na londonski borzi. (© Evropska unija)
6. Protestniki pred grškim parlamentom v referendumski noči. (© Associated Press)
7. Voditelji EU, Nemčije, Grčije in Francije med razpravami o stanju grških javnih financ. (© Evropska unija)
8. Predsednik Komisije ter španski, francoski in portugalski voditelji med razglasitvijo boljših povezav med Iberskim polotokom in preostalim elektroenergetskim trgom v EU. (© Evropska unija)
9. Voditelji EU, Estonije, Litve, Latvije in Poljske na predstavitvi projekta za povezovalni plinovod med Poljsko in Litvo. (© Evropska unija)
10. Iskalna in reševalna operacija Triton v Sredozemskem morju. (© Frontex)
11. Predsednik vlade Združenega kraljestva med razpravo o njegovem predlogu za ponovna pogajanja glede odnosov Združenega kraljestva z EU. (© Associated Press)
12. Evropski svet med sejo v Bruslju. (© Evropska unija)
13. Protesti evropskih proizvajalcev mleka v Bruslju. (© Associated Press)
14. Voditelji EU, Grčije, Francije in Belgije med razpravo na vrhu držav evroobmočja. (© Evropska unija)
15. Predsednika Evropskega parlamenta in Komisije na srečanju voditeljev o zahodnobalkanski poti. (© Evropska unija)
16. Begunci ob prihodu v Grčijo. (© Evropska unija)
17. Svetovni voditelji na vrhu G7. (© Evropska unija)
18. Predsednik Evroskupine na tiskovni konferenci. (© Evropska unija)
19. Reševalne službe pri evakuaciji ranjenih po streljanju v koncertni dvorani Bataclan v Parizu. (© Associated Press)
20. Predsednik Evropskega sveta na tiskovni konferenci. (© Evropska unija)
21. Podpis sporazuma o Evropskem skladu za strateške naložbe. (© Evropska unija)
22. Minuta molka na pariškem trgu Place de la République po novembrskih terorističnih napadih. (© AFP)
23. Protestniki zoper čezatlantsko partnerstvo za trgovino in naložbe. (© Associated Press)
24. Voditelji EU in Ukrajine na 17. vrhu EU-Ukrajina. (© Evropska unija)

EU v letu 2015

POUDARKI

Interaktivna različica te publikacije vsebuje povezave na spletne vsebine, ki so na voljo v oblikah PDF, ePUB in HTML:
europa.eu/general-report/sl

Uvod v nadaljevanju je iz Splošnega poročila o dejavnostih Evropske unije, ki je na voljo na istem internetnem naslovu.

EU v letu 2015 – Poudarki
Evropska komisija
Generalni direktorat za komuniciranje
Informacije za državljane
1049 Bruselj
BELGIJA

Print	ISBN 978-92-79-49765-0	ISSN 2443-9231	doi:10.2775/961948
PDF	ISBN 978-92-79-49764-3	ISSN 2443-9460	doi:10.2775/256150
EPUB	ISBN 978-92-79-49747-6	ISSN 2443-9460	doi:10.2775/091552
HTML	ISBN 978-92-79-54831-4	ISSN 2443-9460	doi:10.2775/13077

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2016

© Evropska unija, 2016
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira. Dovoljenje za uporabo ali reprodukcijo posameznih fotografij je treba pridobiti neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

AVTORSKE PRAVICE
Imetnik avtorskih pravic za vse fotografije je Evropska unija, razen:
naslovnica: avtorske pravice, kot so navedene na hrbtni strani naslovnice
strani 6, 7, 8, 9: © Fotolia
stran 12: © AFP

Printed by Imprimerie Bietlot in Belgium

Uvod

Predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker med govorom v Evropskem parlamentu o stanju v Uniji v letu 2015, Strasbourg, 9. septembra 2015.

Na začetku svojega mandata novembra 2014 sem obljubil nov začetek za Evropo. Obljubil sem tudi, da se bo ta Komisija osredotočila na deset političnih prednostnih nalog – ključnih izzivov, s katerimi se soočata naše gospodarstvo in družba. Kot se je izkazalo, je bilo prvo leto našega mandata, torej leto 2015, leto, v katerem je svet pozorno spremljal Evropsko unijo in opazoval, kako se spopada z vrsto zaporednih kriz.

Januarja in novembra so se v Parizu zgodili grozoviti teroristični napadi. Skupaj z državami članicami moramo zmanjšati tveganje, da bi se takšni brutalni napadi ponavljali. V evropski agendi za varnost, ki je bila sprejeta aprila, je bilo opredeljeno, kako EU prispeva k bolj učinkovitemu in usklajenemu pristopu za boj proti terorizmu, organiziranemu kriminalu in kibernetski kriminaliteti. V okviru agende je Evropska komisija decembra predstavila niz ukrepov za okrepitev boja proti terorizmu ter nezakoniti trgovini s strelnim orožjem in z eksplozivnimi sredstvi. Države članice so prav tako dosegle dogovor o predlogu Komisije glede sistema EU za evidenco podatkov o potnikih. Ta bo zagotovil, da letalski prevozniki državam članicam EU dajejo na razpolago podatke o potnikih, ki vstopajo v EU ali jo zapuščajo, kar je pomemben del varnostne politike EU.

Hkrati je naša celina leta 2015 doživela največje množične migracije po drugi svetovni vojni, saj je na sto tisoče beguncev s konfliktnih območij začelo prihajati v Evropo. Več kot milijon ljudi se je odpravilo na dolgo in nevarno potovanje, velika večina jih je bežala pred vojno in nasiljem v Afganistanu, Eritreji, Libiji in Siriji.

Letos je Komisija predstavila celovito migracijsko politiko in takoj sprejela ukrepe, da bi obvladala krizo. Potrojili smo svojo prisotnost v Sredozemskem morju, kar bo pripomoglo k reševanju življenj. Borili smo se proti kriminalnim združbam tihotapcev in trgovcev z ljudmi. Pod vodstvom Komisije so se države članice dogovorile o pravilih za premestitev in preselitev na

sto tisoče ljudi, ki očitno potrebujejo mednarodno zaščito. Agencije EU še naprej pomagajo pogosto preobremenjenim nacionalnim organom v najbolj prizadetih državah članicah pri ugotavljanju identitete, pregledovanju in odvzemu prstnih odtisov prihajajočih migrantov, pospeševanju obravnave prosilcev za azil in usklajevanju vračanja oseb, ki ne izpolnjujejo pogojev za zaščito. EU je tudi zbrala milijarde evrov za pomoč beguncem, ki so že prispeli na naše obale, pa tudi tistim v sosednjih državah, ter podvojila prizadevanja za boj proti tihotapcem in razbitje skupin tihotapcev z ljudmi. Oktobra se je v Bruslju enajst držav dogovorilo o načrtu s 17 točkami, da bi dosegle postopen, nadzorovan in urejen pretok oseb na zahodnobalkanski poti, novembra pa je bil v Valletti ustanovljen nujni skrbniški sklad EU za Afriko, ki bo obravnaval temeljne vzroke nezakonitih migracij, ki ljudi silijo v beg in migracijo: revščina, vojne, preganjanje, kršenje človekovih pravic in naravne nesreče.

Jasno je, da begunska kriza ne bo kar izginila. Čeprav je kriza postavila v ospredje takojšnje potrebe, je razkrila tudi omejitve migracijske politike EU in sredstev, ki jih ima na voljo. Kljub temu pa si bomo še naprej prizadevali za rešitev krize. Evropejci se moramo zavedati, da je Evropa celina, na kateri je bil skoraj vsak nekoč begunec. Našo skupno zgodovino so zaznamovali milijoni Evropejcev, ki so bežali pred verskim ali političnim preganjanjem, vojno, diktatorstvom ali zatiranjem.

Letos smo izkusili težko obdobje, v katerem je bilo pod vprašajem nadaljnje članstvo Grčije v evroobmočju. Po večmesečnih pogovorih in številnih težkih trenutkih smo se avgusta končno dogovorili o novem programu pomoči Grčiji za stabilnost. Nikoli nisem dvomil, da bomo našli rešitev; uvedba evra je nepreklicna odločitev in vse države članice držijo skupaj, da uspešno deluje. Ker je vpliv grške krize še vedno mogoče čutiti tako v evroobmočju kot v celotnem evropskem gospodarstvu in družbi, bi želel, da dogovorjeni program spoštuje vsaka grška vlada – pretekla, sedanja in prihodnja.

Kriza se bo končala, ko se bo v Evropo vrnila polna zaposlenost. Danes je v EU nezaposlenih več kot 23 milijonov ljudi, kar je nesprejemljivo visoka številka. Jasno je, da je treba vlagati v evropske vire rasti in delovnih mest, zlasti v naš enotni trg, ter dokončati našo ekonomsko in monetarno unijo, da bi ustvarili pogoje za trajno okrevanje. Na obeh področjih smo ukrepali.

Vzpostavljen je bil na primer – in se tudi izvaja – naložbeni načrt v vrednosti 315 milijard evrov, ki naj bi ustvaril več kot dva milijona delovnih mest. Prvi projekti so se že začeli izvajati, sledilo pa jih bo še mnogo. Hkrati nadgrajujemo naš enotni trg, da bo ustvarjenih več priložnosti za ljudi in podjetja v vseh 28 državah članicah. S projekti, kot so enotni digitalni trg, unija kapitalskih trgov in energetska unija, zmanjšujemo ovire za čezmejne dejavnosti, hkrati pa spodbujamo inovacije, povezujemo talente in ponujamo širšo izbiro izdelkov in storitev.

Junija sem skupaj s predsedniki drugih ključnih institucij EU predstavil poročilo o dokončanju naše ekonomske in monetarne unije. Pet sodelujočih predsednikov se je dogovorilo o časovnem načrtu, ki naj bi omogočil stabilizacijo evroobmočja do začetka leta 2017 in nato na podlagi obnovljene konvergence naših gospodarstev prehod z odpornosti na krizo na nove obete za rast. To je bila pogumna politična odločitev, s katero smo sredi grške krize zrli v prihodnost.

EU in njene države članice so s posredovanjem odločilno prispevale k zgodovinskemu sporazumu decembra v Parizu, kjer je 195 držav sprejelo prvi univerzalni, pravno zavezujoči globalni podnebni sporazum. Sporazum določa globalni akcijski načrt za preprečevanje nevarnih podnebnih sprememb z omejitvijo globalnega segrevanja na precej pod 2 °C. Svet bo usmerjal proti globalnemu prehodu na čisto energijo in pomeni velik uspeh za EU. Evropa ima že dolgo vodilno vlogo pri podnebnih ukrepih in pariški sporazum zdaj odraža naše ambicije po vsem svetu.

Še veliko bi lahko povedal in več podrobnosti je navedenih v poročilu, a ko sem se dotaknil najbolj perečih izzivov, s katerimi smo se soočili v zadnjih dvanajstih mesecih, sem prišel do neizogibnega sklepa, da pri obravnavanju begunske krize, gospodarske krize in izzivov zunanje politike obstaja samo en način za uspeh: solidarnost. Uspemo lahko samo kot Unija. Skupaj smo močnejši od izzivov, s katerimi se soočamo. Čas je, da malo bolj zaupamo v zmožnost Evrope, da bo ponudila skupne rešitve za pereče težave vsake posamezne države članice.

Ob koncu težkega leta, v katerem je bilo pod vprašaj postavljeno samo bistvo Evropske unije, je pomembno, da se Evropejci zavemo, da je Evropa tista, ki v očeh ljudi z Bližnjega vzhoda in iz Afrike ter ljudi drugod po svetu pomeni varno zavetje. In na to smo lahko ponosni.

Jean-Claude Juncker

EU V LETU 2015
PREDNOSTNA NALOGA **1**

„Moja prva prednostna naloga v vlogi predsednika Komisije bo okrepiti evropsko konkurenčnost in spodbuditi naložbe zaradi ustvarjanja delovnih mest.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

Nova spodbuda za delovna mesta, rast in naložbe

► Glavna prednostna naloga v letu 2015 je bila ponovno spodbuditi rast v EU ter povečati število delovnih mest in obseg naložb brez ustvarjanja novega dolga. Komisija je predstavila predloge za strukturne reforme in se zavzela za odgovorno upravljanje financ. Da bi ponovno spodbudila naložbe v gospodarstvo EU, je v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko pripravila naložbeni načrt za Evropo, vključno z novimi finančnimi instrumenti. Evropski parlament in Svet Evropske unije sta načrt sprejela v rekordnem času in ustanovljen je bil nov Evropski sklad za strateške naložbe. Njegova začetna sredstva znašajo 21 milijard evrov, ta pa bodo po načrtih zaradi multiplikacijskega učinka privabila 15-krat več sredstev, kar pomeni naložbe v višini več kot 315 milijard evrov.

Sredstva evropskih strukturnih in investicijskih skladov s proračunom v višini 454 milijard evrov za obdobje 2014–2020 so bila skozi vse leto usmerjena v prednostne naloge EU. Operativni programi v okviru Evropskega socialnega sklada v vrednosti 86,4 milijarde evrov so bili še naprej usmerjeni v ljudi, EU pa je prav tako izplačala milijardo evrov za okrepitev pobude za zaposlovanje mladih, ki mladim pomaga pri iskanju zaposlitve.

Na ravni EU so potekala intenzivna pogajanja, povezana z aktualnimi gospodarskimi in finančnimi razmerami v Grčiji. Julija je Komisija začela izvajati načrt za delovna mesta in rast za Grčijo, s katerim je pritegnila podporo v višini do 35 milijard evrov za obdobje do leta 2020. Avgusta so bila pogajanja uspešno zaključena in Komisija je v imenu evropskega mehanizma za stabilnost podpisala tretji program za makroekonomsko prilagoditev za Grčijo. S sporazumom se je Grčija za las izognila plačilni nesposobnosti in si zagotovila svojo prihodnost v evroobmočju. To je utrlo pot do sprostitve finančne pomoči v višini 86 milijard evrov za obdobje do leta 2018, ki je povezana z uspešnim izvajanjem dogovorjenih reform s strani Grčije.

EU V LETU 2015
PREDNOSTNA NALOGA **2**

▶ Komisija je leta 2015 začela izvajati svojo strategijo za povezovanje enotnega digitalnega trga. S to strategijo naj bi odpravila ovire, zaradi katerih so bili državljani EU prikrajšani za blago in storitve. Zaradi teh ovir tudi internetna in zagonska podjetja ne morejo v celoti izkoristiti priložnosti za rast na spletu.

Komisija je maja naredila prve korake pri izvajanju strategije, s katero želi preoblikovati 28 nacionalnih trgov EU v enotni digitalni trg, ustvariti več sto tisoč novih delovnih mest in v gospodarstvo EU prispevati 415 milijard evrov letno.

Institucije EU so decembra dosegle prelomen dogovor, da bodo junija 2017 končno odpravile stroške gostovanja, če bodo sprejeti nekateri pravni akti. Po tem datumu bodo lahko državljani med potovanjem po celotni EU uporabljali svoje mobilne ali pametne telefone ali tablične računalnike brez dodatnih stroškov. Institucije so se tudi dogovorile, da bodo zagotovile odprt internet za vse. Prvi zakonodajni predlogi v okviru strategije za enotni digitalni trg so bili predstavljeni decembra. Med njimi so bila tudi nova pravila, ki bodo prebivalcem EU omogočila, da tudi na potovanjih po EU uživajo ob filmih, športnih prenosih, glasbi, e-knjigah in igrah, ki so jih kupili v domači državi članici. Komisija je predlagala tudi nova čezmejna pogodbena pravila, da bi izboljšala varstvo potrošnikov pri spletnem nakupovanju v EU in pomagala podjetjem pri širjenju spletne prodaje.

Dosežen je bil politični dogovor o novi evropski ureditvi na področju varstva podatkov in o novih pravilih za zagotovitev visoke skupne ravni varnosti omrežij in informacij v celotni EU.

Povezan enotni digitalni trg

„Veliko bolje moramo izkoristiti čudovite priložnosti, ki jih prinašajo digitalne tehnologije, ki ne poznajo meja. Zato bomo morali imeti pogum, da razbijemo nacionalne omejitve v telekomunikacijskih ureditvah, zakonodaji o avtorskih pravicah in varstvu podatkov, pri upravljanju radijskih valov in uporabi konkurenčnega prava.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

„Sedanji geopolitični dogodki so nas grobo opomnili, da je Evropa premočno odvisna od uvoza goriv in plina. Zato želim energetsko politiko Evrope preoblikovati v novo evropsko energetsko unijo.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

▶ EU se je v leto 2015 podala z zavezo, da bo svojim državljanom in podjetjem zagotovila zanesljivo in cenovno dostopno energijo ter se hkrati bojevala proti vzrokom podnebnih sprememb. Februarja je začela vzpostavljati energetsko unijo, da bi odjemalcem pomagala prihraniti denar in energijo, prispevala k varovanju okolja ter zagotovila zanesljivo oskrbo. Julija so bili predstavljeni številni povezani predlogi na tem področju, od pregleda sistema EU za trgovanje z emisijami, jasnejšega označevanja z energijskimi nalepkami do zagotavljanja boljše ponudbe za potrošnike. Komisija je začela tudi javno posvetovanje v zvezi z novo zasnovo elektroenergetskega trga.

Februarja je Komisija predstavila sporočilo o tem, kako do leta 2020 v vseh državah članicah doseči cilj 10-odstotne čezmejne elektroenergetske povezanosti. Do konca leta 2015 je bilo predstavljenih že več projektov čezmejnih povezav, ki povezujejo baltske države na severu, Iberski polotok na jugu in Malto s preostalo EU.

Septembra je Komisija sprejela nov strateški načrt za energetsko tehnologijo, s katerim naj bi pospešila razvoj in uvedbo nizkoogljičnih tehnologij.

Novembra je Komisija izdala poročilo o stanju energetske unije, v katerem je predstavila napredek, dosežen po sprejetju okvirne strategije za energetsko unijo. Za njeno izvajanje bodo potrebna nadaljnja prizadevanja, vendar pa bo leto 2016 ključno za uresničevanje energetske unije.

Poleg tega je imela EU osrednjo vlogo pri izpogajanju prvega univerzalnega pravno zavezujočega globalnega podnebnega sporazuma, ki ga je decembra v Parizu sprejelo 195 držav. Sporazum določa globalni akcijski načrt, ki bo svetu omogočil, da prepreči nevarne podnebne spremembe z omejitvijo globalnega segrevanja na precej pod 2 °C. Tako je poslal tudi jasno sporočilo vlagateljem, podjetjem in oblikovalcem politik, da si bomo še naprej prizadevali za svetovni prehod na čisto energijo ter da bo treba poseči po drugih, nefosilnih virih, ki ne onesnažujejo okolja.

Trdna energetska unija s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost

EU V LETU 2015
PREDNOSTNA NALOGA **4**

Bolj povezan in pravičnejši notranji trg z okrepljeno industrijsko bazo

„Naš notranji trg je v času naraščajoče globalizacije največji adut Evrope. Zato želim, da naslednja Komisija gradi na moči našega enotnega trga in v celoti izkoristi njegov potencial v vseh razsežnostih.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

▸ Komisija je leta 2015 predstavila načrte, kako nadgraditi moč enotnega trga EU in v celoti izkoristiti njegov potencial. Enotni trg že omogoča lažji dostop do številnih proizvodov in storitev, nižje cene, večje poslovne priložnosti ter višje standarde varnosti in varstva okolja.

Komisija še naprej razvija enotni trg, da bodo evropska podjetja in industrija lahko dosegali uspehe v svetovnem gospodarstvu. Oktobra je začela izvajati strategijo enotnega trga, da bi pomagala ustvariti nove priložnosti za potrošnike in podjetja.

Jeseni je Komisija sprejela načrt za unijo kapitalskih trgov, skupaj z akcijskim načrtom s 33 ukrepi. Ti bodo malim podjetjem pomagali izkoristiti kapitalske trge in poiskati finančna sredstva. Dostop do finančnih sredstev je pomemben del finančne stabilnosti EU.

EU potrebuje tudi okvir za pravično in učinkovito obdavčenje dobička pravnih oseb. To bi pomagalo pravično porazdeliti davčno breme ter spodbujati trajnostno rast in naložbe. Prav tako bi povečalo raznovrstnost virov financiranja in okrepilo gospodarsko konkurenčnost. Komisija je marca predlagala sveženj ukrepov za večjo preglednost na področju obdavčitve dohodkov pravnih oseb. Junija mu je sledil akcijski načrt, da bi uporabili celovit pristop k zagotavljanju pravične in učinkovite obdavčitve dohodkov pravnih oseb. Lani je Komisija v skladu s pravili o državni pomoči začela preiskave o tem, ali so nekatere države članice izbranim podjetjem odobrile davčne ugodnosti.

▶ Evroobmočju se je 1. januarja 2015 kot 19. država članica pridružila Litva.

EU si je vse leto še naprej prednostno prizadevala za dokončanje ekonomske in monetarne unije. S tem naj bi zagotovila boljše in pravičnejše življenje za vse državljane in se pripravila na prihodnje globalne izzive. Evropska blaginja v prihodnosti je odvisna od tega, ali bo evro dosegel svoj potencial za ustvarjanje delovnih mest, rasti, socialne pravičnosti in finančne stabilnosti. Vendar pa je evro politični projekt, ki zahteva politični nadzor in demokratično odgovornost. Evropski parlament je imel v letu 2015 vodilno vlogo pri zagotavljanju take odgovornosti.

EU je napredovala pri vzpostavljanju trdne strukture, potrebne za evroobmočje, ki je drugo največje gospodarstvo na svetu. Kljub napredku v zadnjih letih so razlike v evroobmočju še vedno velike in nedavna kriza je še dodatno poudarila pomanjkljivosti, saj je v evroobmočju 18 milijonov brezposelnih in veliko ljudi je izpostavljenih tveganju socialne izključenosti.

Junija je bilo objavljeno poročilo petih predsednikov o dokončanju ekonomske in monetarne unije. Poročilo je rezultat skupnega razmisleka predsednikov Evropske komisije, Evropskega sveta, Evroskupine, Evropske centralne banke in Evropskega parlamenta. Kratkoročno predlaga uporabo obstoječih instrumentov in pogodb, da bi izboljšali konkurenčnost in strukturno konvergenco, dosegli odgovorne fiskalne politike na nacionalni ravni in na ravni evroobmočja ter dokončali finančno unijo. Dolgoročno mora biti konvergenčni proces bolj zavezujoč, na primer z dogovorjenimi referenčnimi merili za konvergenco in finančno upravo za evroobmočje. Komisija je oktobra sprejela prvi sveženj ukrepov za začetek izvajanja načrta.

„V naslednjih petih letih želim nadaljevati reformo naše ekonomske in monetarne unije, da se ohrani stabilnost naše skupne valute in poveča zbliževanje ekonomskih in fiskalnih politik ter politik trga dela med državami članicami, ki uporabljajo enotno valuto.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

Bolj poglobljena in pravičnejša ekonomska in monetarna unija

EU V LETU 2015
PREDNOSTNA NALOGA **6**

„Komisija bo v času mojega predsedovanja izpogajala razumen in uravnotežen trgovinski sporazum z Združenimi državami Amerike v duhu vzajemnih in obojestranskih koristi in preglednosti ... Vendar bom tudi zelo jasen, da ne bom žrtvoval evropskih standardov na področju varnosti, zdravja, socialne varnosti in varstva podatkov ali naše kulturne raznolikosti na oltarju proste trgovine.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

Razumen in uravnotežen prostotrgovinski sporazum z ZDA

► Tudi v letu 2015 so bila pogajanja z Združenimi državami o čezatlantskem partnerstvu za trgovino in naložbe eden največjih izzivov EU. Lani so se zvrstili štirje krogi pogajanj in na številnih področjih je bil dosežen napredek. Komisija je jasno izrazila, da mora vsakršen sporazum zagotoviti ohranitev veljavnih visokih evropskih standardov na področju zaščite. V okviru gospodarskih odnosov je trgovina med EU in ZDA najobsežnejša na svetu. Glede na neodvisne študije in obstoječe trgovinske sporazume EU bi nov sporazum o prosti trgovini z Združenimi državami pripomogel k ustvarjanju rasti, znižanju cen in omogočanju večje izbire blaga in storitev za potrošnike.

Da bi odpravili pomisleke civilne družbe, je Komisija zagotovila, da so pogajanja bolj odprta in pregledna kot kdaj koli prej. Vse leto je sodelovala z deležniki, objavljala besedila s pogajanj ter zagotavljala podrobne informacije o pogajanjih.

EU je vseskozi še naprej dejavno izvajala svojo trgovinsko politiko. Prizadevala si je ohraniti svetovni trgovinski sistem in imela je dejavno vlogo v Svetovni trgovinski organizaciji. Komisija je jeseni objavila svojo novo trgovinsko in naložbeno strategijo.

Odpiranje trgov s ključnimi partnerskimi državami je ostalo osrednji element trgovinske politike EU, ki je nadaljevala pogajanja o sporazumih o prosti trgovini tudi z drugimi državami, na primer Japonsko in Vietnamom. Sporazum z Vietnamom je bil sklenjen leta 2015. EU je v okviru Svetovne trgovinske organizacije prav tako sodelovala pri večstranskih pogajanjih o sporazumu o trgovini s storitvami in sporazumu o okoljskem blagu.

„V okviru pristojnosti Komisije bom zagovarjal naše skupne vrednote, načelo pravne države in temeljne pravice ter ustrezno upošteval raznolikost ustavnih in kulturnih tradicij 28 držav članic."

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

Območje pravosodja in temeljnih pravic, zasnovano na medsebojnem zaupanju

► EU je v letu 2015 še naprej razvijala svoje politike na področju sodnega varstva, temeljnih pravic in državljanstva. Osnovane so na temeljnih vrednotah EU, kot so demokracija, svoboda, strpnost in vladavina prava. Državljani EU morajo imeti polno zaupanje, da sta njihova svoboda in varnost dobro varovani povsod v EU.

Komisija je aprila predstavila evropsko agendo za varnost. Agenda se osredotoča na področja, na katerih lahko EU prispeva k izboljšavam, kot so boljša izmenjava informacij ter okrepljeno policijsko in pravosodno sodelovanje.

Po terorističnih napadih v Parizu januarja in novembra so države članice sklenile, da se bodo skupaj borile proti terorizmu. Sprejele so ukrepe za boj proti radikalizaciji, prekinitev financiranja terorizma ter okrepitev sodelovanja med Europolom, agencijo EU na področju kazenskega pregona, in Eurojustom, agencijo EU za pravosodno sodelovanje.

Na področju pravosodja je Komisija izpolnila svojo zavezo, da bo dokončala reformo varstva podatkov v EU, s čimer bo zagotovila boljše varstvo osebnih podatkov državljanov. Komisija je prav tako naredila korak bližje k ustanovitvi Evropskega javnega tožilstva, katerega naloga bo preiskovanje in pregon goljufij, ki škodijo finančnim interesom Unije.

Komisija je zaključila pogajanja o krovnem sporazumu med EU in ZDA o varstvu podatkov. S sporazumom bodo varovani osebni podatki, preneseni med EU in Združenimi državami za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj, vključno s terorizmom. Prav tako bo državljanom EU omogočil, da izkoristijo možnost za uveljavljanje pravnih sredstev v sodnih postopkih v Združenih državah v skladu z ameriško zakonodajo.

V smeri nove migracijske politike

► Nad trpljenjem več tisoč beguncev, ki tvegajo svoja življenja, da bi vstopili v EU, je bil leta 2015 pretresen ves svet. Vse leto je Evropa doživljala eno največjih množičnih migracij po drugi svetovni vojni. EU je okrepila svoja prizadevanja za reševanje življenj, boj proti trgovini z ljudmi ter sodelovanje z izvornimi državami in tranzitnimi državami. Začela je tudi izvajati pobude za obravnavo temeljnih vzrokov, ki ljudi silijo v migracijo. Mednje spadajo revščina, vojne, preganjanje, kršenje človekovih pravic in naravne nesreče.

Komisija je maja predstavila evropsko agendo o migracijah, ki vsebuje celovit pristop k upravljanju migracij. Cilj agende je zmanjšati spodbude za nedovoljene migracije, reševati življenja in zavarovati zunanje meje EU. Določa razvoj močne skupne azilne politike in nove politike na področju zakonitih migracij.

Septembra je Komisija zbrala dodatne 1,8 milijarde evrov za obravnavanje migracijske in begunske krize. S tem se je skupni proračun EU za reševanje krize povečal na 9,3 milijarde evrov za obdobje 2015–2016. Države članice so se dogovorile glede premestitve 160 000 oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, iz najbolj prizadetih držav članic v druge države članice. Sporazumele so se tudi, da bodo na svoje ozemlje preselile 22 000 beguncev iz taborišč zunaj EU. S potrojitvijo sredstev za patruljiranje na morju na osrednje- in vzhodnosredozemski migracijski poti je EU prispevala k reševanju več kot 252 000 življenj. Prav tako je podvojila svoja prizadevanja za boj proti trgovini z ljudmi in razpustitev skupin tihotapcev z ljudmi. EU je zbrala približno štiri milijarde evrov za pomoč sirskim beguncem v Siriji in v sosednjih državah. Oktobra je predsednik Komisije Juncker sklical sestanek voditeljev o tokovih beguncev na zahodnobalkanski poti.

„Nedavni grozljivi dogodki v Sredozemlju so pokazali, da mora Evropa bolje obvladovati migracije, in to z vseh vidikov. To je v prvi vrsti humanitarna zahteva. Prepričan sem, da moramo tesno sodelovati v duhu solidarnosti.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

„Potrebujemo močnejšo Evropo, ko gre za zunanjo politiko. Kriza v Ukrajini in zaskrbljujoče razmere na Bližnjem vzhodu kažejo, kako pomembno je, da Evropa navzven nastopa enotno."

Jean-Claude Juncker, politične smernice, 15. julij 2014

▸ Julija 2015 je bil po več letih diplomacije pod vodstvom EU dosežen zgodovinski mednarodni sporazum o iranskem jedrskem programu. EU je skupaj s Francijo, Kitajsko, Nemčijo, Rusijo, Združenimi državami in Združenim kraljestvom posredovala pri doseganju sporazuma. Iran se je zavezal, da si v nobenem primeru ne bo prizadeval za jedrsko orožje, ga razvijal ali pridobil.

EU je vse leto ohranila vodilno vlogo v mednarodnih prizadevanjih za rešitev krize v Iraku, Libiji, Siriji in Ukrajini. S svojimi mednarodnimi partnerji si je neumorno prizadevala v boju proti dejavnostim organizacije ISIL/Daiš.

Zaradi navedenih kriz, zlasti vojne v Siriji, je bilo čedalje več ljudi prisiljenih zapustiti svoje domove. EU je tudi v preteklem letu zagotavljala humanitarno pomoč razseljenim zaradi spopadov, odpravljala temeljne vzroke krize in pomagala tistim, ki so poskušali zbežati z vojnih območjih.

Generalni direktorat Komisije za humanitarno pomoč in civilno zaščito (ECHO) je med letom več kot 120 milijonom ljudi, ki so jih prizadele naravne ali druge nesreče v več kot 80 državah, zagotovil hrano, zatočišče, zaščito, zdravstveno varstvo in čisto vodo. EU je ostala zavezana tudi spodbujanju spoštovanja človekovih pravic po vsem svetu ter spodbujanju mednarodnega prava z zagovarjanjem posebnih dialogov o človekovih pravicah, v večstranskih forumih ter v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice.

Leto 2015 je bilo evropsko leto za razvoj. S politično podporo EU in njenih držav članic je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela nove cilje trajnostnega razvoja. Ti določajo splošni okvir za doseganje trajnostnega razvoja in izkoreninjenje revščine. EU je ostala največja donatorka razvojne pomoči v letu 2015.

Močnejši svetovni akter

EU V LETU 2015
PREDNOSTNA NALOGA **10**

„Predlog za funkcijo predsednika Evropske komisije in njegova izvolitev sta glede na izid volitev v Evropski parlament nedvomno pomembna, vendar je to šele prvi korak na poti k bolj demokratični Evropski uniji kot celoti. Evropska komisija si bo pod mojim vodstvom prizadevala za posebno partnerstvo z Evropskim parlamentom ... Poleg tega si bom prizadeval povečati preglednost pri stikih z zainteresiranimi stranmi in lobisti ... Pregledati nameravam tudi zakonodajo, ki se uporablja za odobritev gensko spremenjenih organizmov.“

Jean-Claude Juncker, politične usmeritve, 15. julij 2014

Unija demokratičnih sprememb

► V letu 2015 je Evropski parlament pomembno prispeval k razpravam, ki so vključevala vprašanja od gospodarskih razmer v Grčiji do begunske krize. Oktobra je organiziral razprave z nemško kanclerko Angelo Merkel in francoskim predsednikom Françoisom Hollandom. To je bilo prvič po več kot 30 letih, da sta voditelja dveh največjih držav članic skupaj nagovorila Evropski parlament. Evropski parlament je oktobra nagrado Saharova za svobodo misli podelil savdskemu blogerju in borcu za človekove pravice Raifu Badaviju.

V letu 2015 sta Svetu Evropske unije predsedovala Latvija in Luksemburg. Na dnevne rede sej Sveta so se uvrščali najpomembnejši dogodki leta, kot so napetosti v Ukrajini, terorizem, begunska kriza in razmere v Grčiji.

Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij sta se osredotočila na delovni program Komisije za leto 2015. Georges Dassis je bil izvoljen za novega predsednika Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, Markku Markkula pa za novega predsednika Odbora regij.

Nacionalni parlamenti so svoja stališča o zadevah EU še naprej izražali v političnem dialogu s Komisijo in prek mehanizma za preverjanje subsidiarnosti. Mehanizem nacionalnim parlamentom v EU omogoča, da izdajo mnenje, če menijo, da osnutek zakonodajnega akta ni v skladu z načelom subsidiarnosti. Člani Komisije so večkrat obiskali nacionalne parlamente, da so jim pojasnili ključne prednostne naloge in glavne politične pobude.

V letu 2015 je Komisija organizirala 53 dialogov z državljani po vsej EU ter jim tako omogočila, da so jim nosilci odločanja v EU prisluhnili.

Kako do informacij o Evropski uniji

NA SPLETU

Informacije v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na portalu Europa:
europa.eu

OSEBNO

Povsod po Evropi je na stotine lokalnih informacijskih središč EU.
Naslov najbližjega središča lahko najdete na spletišču
europa.eu/contact

PO TELEFONU ALI POŠTI

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o EU. Pokličete lahko na brezplačno telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri operaterji mobilne telefonije ne dovoljujejo vzpostavitve zveze s številkami 00 800 ali pa te klice zaračunavajo), na plačljivo številko +32 22999696, če kličete iz države zunaj EU, ali pošljete vprašanje po elektronski pošti na spletišču europa.eu/contact

V PUBLIKACIJAH

Publikacije o EU so z enim klikom dostopne na spletni strani EU Bookshop:
bookshop.europa.eu

Informacije in publikacije o Evropski uniji v slovenščini ponujajo:

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji
Breg 14
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 12528800
Internet: www.ec.europa.eu/slovenija
E-naslov: comm-rep-lju@ec.europa.eu

Evropski parlament
Informacijska pisarna v Sloveniji
Breg 14
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 12528830
Internet: www.europarl.si
E-naslov: epljubljana@europarl.europa.eu

Slovenija – Doma v Evropi
Urad Vlade RS za komuniciranje
Evronabiralnik
Gregorčičeva 25
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Enotni kontaktni center: 0802002
Internet: www.evropa.gov.si
E-naslov: ekc@gov.si

Informacijske točke Europe Direct v Sloveniji
(več informacij na www.europedirect.si)
– ED Savinjska: www.mc-celje.si/sl/EU_Direct_Savinjska/
– ED Maribor: www.evropejec.si/
– ED Murska Sobota: www.zivim.eu/
– ED Koper - Capodistria: europedirect.pina.si/
– ED Novo mesto: www.rc-nm.si/Projekti/EUROPEDIRECT.aspx
– ED Koroška: www.alppeca.si/europe_direct
– ED Gorenjska: www.bsc-kranj.si/i-europe-direct

Enterprise Europe Network
Institut Jožef Stefan
Jamova 39
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 14773224
Internet: www.een.si
E-naslov: een@ijs.si

Evropski dokumentacijski center Ljubljana
Ekonomska fakulteta
Univerza v Ljubljani
Kardeljeva ploščad 17
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 15892595
Internet: www.ef.uni-lj.si/edc
E-naslov: edc@ef.uni-lj.si

Evropski dokumentacijski center Maribor
Univerzitetna knjižnica Maribor
Gospejna 10
SI-2000 Maribor
SLOVENIJA
Tel. +386 22507432
Internet: www.ukm.um.si/edc-evropski-dokumentacijski-center
E-naslov: milos.petrovic@um.si

Center RS za poklicno izobraževanje
Nacionalni center Europass
Ob železnici 16
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 15864227
Internet: www.europass.si
E-naslov: europass@cpi.si

Zavod MOVIT NA Mladina
Nacionalna agencija programa
Mladi v akciji
Dunajska cesta 22
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 14304747
Internet: www.mva.si
E-naslov: info@mva.si

CMEPIUS
Nacionalna agencija za program
Vseživljenjsko učenje
Ob železnici 30a
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 16209450
Internet: www.cmepius.si
E-naslov: info@cmepius.si

Solvit v Sloveniji
Ministrstvo za gospodarski razvoj
in tehnologijo
Direktorat za notranji trg
Kotnikova 5
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 14003657
Internet: mgrt.gov.si/si/solvit
E-naslov: solvit@gov.si

Evropski potrošniški center Slovenija
Frankopanska 5
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 14323035
Internet: www.epc.si/
E-naslov: epc@epc.si

NCIPS
Nacionalni center za informiranje
in poklicno svetovanje
Euroguidance v Sloveniji
Smoletova 12
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 4790915
Internet: www.ess.gov.si/ncips
E-naslov: cips@ess.gov.si

Zavod RS za zaposlovanje
Centralna služba EURES
Rožna dolina c. IX/6
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 12424214
Internet: www.ess.gov.si/eures
E-naslov: eures@ess.gov.si

Kulturna stična točka – program Kultura
Zavod SCCA Ljubljana
Metelkova 6
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 14318385
Internet: www.ccp.si/
E-naslov: ccp@scca-ljubljana.si

Predstavništva Evropske komisije in informacijske pisarne Evropskega parlamenta so v vseh državah članicah EU.
Evropska unija ima tudi številne delegacije po vsem svetu.

Ali je bila ta publikacija zanimiva? Svoje mnenje nam sporočite po e-pošti: comm-publi-feedback@ec.europa.eu

Evropska unija

Države članice Evropske unije (2016)

Države kandidatke in potencialne države kandidatke

NA-AP-16-001-SL-C (Print)
NA-AP-16-001-SL-N (PDF)
NA-AP-16-001-SL-E (EPUB)
NA-AP-16-001-SL-Q (HTML)

Urad za publikacije